

ØKOLOGISK ILDSJÆL

Lise Dandanell, sanger i funk bigband'et Blast og i vokalgruppen Blast Sisters, har meget andet end optræden på sit program. På sin nordsjællandske gård Katrinelund driver hun økologisk landbrug, gårdbutik, galleri, café og kalder en gang om måneden til sangworkshop for enhver, der har lyst til at bruge stemmen i inspirerende selskab. Lise fortæller her om sit bredt favnende virke og om sin faste tro på det gode og på vigtigheden af at udtrykke sig positivt og kærligt.

Af Vibeke Steinthal
Foto: Anne-Marie Lennings Bagger

„Jeg har et fantastisk liv, hvor jeg er i gang fra tidlig morgen til sen aften, og når man som jeg har mulighed for at arbejde med ting, der interesserer én glødende, så bliver man utrolig glad og får energi til at udrette rigtig meget,” siger Lise Dandanell, mens hun viser rundt på sin smukke gård, Katrinelund ved Tikøb.

Særligt indbydende er ”det store rum”, som Lise kalder det, hvor der i åbnings-tiden altid er masser af levende lys. Her udstiller skiftende billedkunstnere, den besøgende kan få mulighed for selv at male, og der afholdes større arrangementer. Blandt andet sangworkshop sidste torsdag hver måned. Øvede såvel som uøvede kan under ledelse af Lise opleve den forløsning, det giver

at bruge sangstemmen og dermed hele kroppen.

Både udenfor og indenfor holder gårdbutikken til. Om sommeren med grønne planter og økologiske grønsager, året rundt med økologiske delikatesser som olie, vin, saft, kaffe, te, chokolade, konserver, krydderier. Lise gør et stort arbejde ud af at finde frem til de rette leverandører, og kunderne kommer langvejs fra.

”Min entusiasme for økologi opstod, da jeg i en periode boede med min datter i et lille hus ved Helsingørskråt over for Camilla Plums Fuglebjergergård. Jeg lærte Camilla at kende og fulgte intenst med i hendes opbygning af dette fantastiske sted. Det fik mig til at tænke meget over, hvad vi gør med vores jord,

og hvad vi spiser. Hvor stor betydning, det har for os, at vi ikke propper os med alskens giftstoffer.”

VIGTIGE ANTIOXIDANTER

For fem år siden købte Lise og hendes far gården Katrinelund, hvor det er tilladt at drive gårdbutik. De 25 hektar jord blev omlagt til økologisk landbrug, hvoraf størstedelen varetages af en forpagter. Lise selv står for et græsområde, hvor hun holder heste. Fire spanske heste og to Shetlandsponyer. De sidste udlejes hver søndag eftermiddag til besøgende børnefamilier.

Om værdien af økologisk kost siger Lise:

”Jeg er meget glad for, at der omsider laves videnskabelige undersøgelser blandt andet med skoleklasser, hvor pesticider i børns urin måles og viser en kæmpeforskel, når deres skolemad i en periode er rent økologisk. Tidligere hang troen på økologi sammen med overbevisning og til en vis grad sund fornuft. I dag har vi så beviser på skadeligheden ved at sprøjte fødevarer, både fordi sprøjtemidlet i sig selv er farligt og fordi det indirekte er skyld i, at det sprøjtede ikke udvikler sig optimalt. Som eksempel kan jeg nævne jordbær. De økologiske bær angribes af insekter og som forsvarsmekanisme producerer bærret antioxidanter. Hvorimod et konventionelt dyrket jordbær aldrig ser et ▶

insekt og derfor ikke kan byde på dette vigtige stof. Sådan er det hele vejen igennem. Og heldigvis tager flere og flere mennesker sundhed alvorligt.”

Mental sundhed går Lise også ind for i den forstand, at hun er meget bevidst om, hvordan hun tænker, udtrykker sig og handler:

”Der er to forskellige måder at anskue ting på en positiv og en negativ. For eksempel skal vi ofte køre meget langt, når vi er ude at synge. Man kan enten sætte sig i bussen og surmule eller sige til sig selv, at det her kan jo ikke være anderledes, så lad os få det bedste ud af det. Et lidt simpelt eksempel for at fortælle, at nogen ting kan vi ikke ændre, så hvorfor bruge tid og energi på at fokusere på de negative sider. Den evne til at se lyst på tingene har jeg altid haft, og det er jeg lykkelig for.

VI LÆRER AF MODGANG

Når livet går én imod, og det sker selvfølgelig også for mig, så har jeg erfaret, at gennem modgang lærer jeg en masse, og jeg må så bruge den lærdom til blandt andet at tænke på, at tingene forandrer sig hele tiden, og at vi i reglen kommer over på den anden side af forhindringerne. Sådan har det i hvert fald været for mig. Når alting kører derudaf og er lyserødt, så traller man jo bare rundt, så det er gennem de svære oplevelser, at vi lærer noget.”

Lise tilføjer grinende: ”Nu er det jo ikke sådan, at jeg siger til mig selv, når noget går mig imod ”fint, det lærer jeg

noget af!” Og dog ved jeg hver gang inderst inde, at jeg får noget godt ud af det og på den måde kommer lidt lettere igennem det.”

Lise kan se tilbage på mange usikre perioder, især i sin barndom. Det gjorde hende til en søgende sjæl, og hun nåede gennem en workshop hos en klog psykolog tilbage i 80'erne frem til en tro på selvopfyldende profetier.

”Jeg tror på, at jeg kan ønske mig noget så brændende, at det går i opfyldelse, netop fordi jeg tror så stærkt på det, visualiserer på det og lever mig ind i den glæde, det vil være forbundet med. I 14 år var jeg enlig mor, og ifølge statistikken burde jeg bo i en halvanden værelses et eller andet kedeligt sted, og det gør jeg jo ikke. Fordi jeg ofte oplever, at det jeg tror på og ønsker mig går hen

For år tilbage kunne jeg godt blive lidt strid, når noget ikke passede mig...

og sker. Det gælder både med alle mine dejlige aktiviteter her på gården, med mit arbejde som sanger, underviser, billedkunstner og også privat.” Som lysende klart eksempel fortæller Lise, at hun i forsommeren blev gift med sit livs store kærlighed, som hun har mødt for ikke så længe siden.

NÆSTEKÆRLIGHED OG RESPEKT

Gennem de seneste år har Lise mere og mere revurderet mange ting, fundet frem til, hvad der er rigtigt, og hvad der er forkert for hende. Hvilke veje hun skal gå med sit arbejde og med sine menneskelige relationer.

”Næstekærlighed og det at opføre sig ordentligt og respektfuldt over for hinanden lægger jeg stor vægt på. Og det er min erfaring, at gør vi det, så rækker andre mennesker hånden frem for at hjælpe, hvis der er behov for det, og vi bidrager til en lysere verden. Opfører vi os dårligt f.eks. af rent egoistiske grunde, er vi derimod med til at forplumre samfundet.

Et godt netværk er vigtigt. Ikke mindst i dag, hvor det står skidt til med Danmark. Jeg finder det katastrofalt, at det er blevet helt almindeligt at gå rundt og sige, at indvandrere ikke har noget at gøre her i landet. Der er en tendens til, at når vi siger ting tilstrækkelig mange gange, bliver de lige pludselig til virkelighed. Ordene oplagres i hele vores system, og jeg er sikker på, at alle vores ord og handlinger har konsekvenser. Racistiske kræfter har været med til at skabe et Danmark, som er blevet rystende fattigt på grundlæggende værdier, vi tidligere kunne bryste os af. Da var jeg stolt, når jeg var i udlandet

og kunne fortælle, at jeg kom fra Danmark. I dag har man dårligt nok lyst til at udtale navnet, når man er udenlands. Det er sørgeligt, at mange børn og unge vokser op uden nogen form for anerkendelse og respekt. Med det resultat, at de bliver uregerlige. De møder jo ikke andet end modstand og uvenlighed, derfor accelererer volden. Hvordan vi kommer ud af det, er et brændende spørgsmål. Lige nu sidder du og jeg og taler om, at der må ske en forandring, og jeg vil ønske, at mange mange flere vil tale med hinanden om det samme. Dialog er den eneste givende vej.”

Ud fra overbevisning om vigtigheden af at udtrykke sig med samme positive energi som den, vi ønsker at modtage siger Lise:

”Det gælder ikke mindst i et parforhold. Hvis to mennesker grundlæggende har de samme værdier, må man beslutte sig for at få det bedste ud af det for hinanden og sig selv. For år tilbage kunne jeg godt blive lidt strid, når noget ikke passede mig. Og hvis man i tide og utide siger ”det her passer mig ikke”, så lukker man faktisk det forhold. Jeg havde en gang en kæreste, der var glad for at spille golf. Uden at tænke mig om fik jeg den dumme vane at brokke mig bare sådan i sjov, når han skulle af sted, selv om jeg havde mere end rigeligt at bruge tiden på. Den form for ironi var ikke

befordrende for vores parforhold.”

NYE TILTAG

Til efteråret vil Lise i samarbejde med en afspændingspædagog holde ugentlige afspændingskurser, der ikke mindst vil fokusere på rigtig vejtrækning. Et element der også indgår i sangworkshoppen og i de stemmetræningskurser, Lise afholder for sangere, skuespillere og erhvervsfolk, der bruger stemmen meget.

”Gennem stemmeøvelser kommer man dybt ind i muskler, hvor vi har oplagret fortrængninger. Det er slående for mig, at deltagerne efter et par gange oplever et positivt løft i krop og sind og kommer til at tænke på problemer, der har været spærret inde bag anspændte muskler og nu forløses på en god måde. Stemmen fortæller meget om, hvordan vi har det. En baby kan skriges højt og længe, men det går aldrig ud over stemmen, for et spædbarn er en perfekt skabning. Alt fungerer harmonisk.

Med årene får vi oplagret dårlige tanker og oplevelser og hæmmer dermed mange af de medfødte funktioner. Gennem den korrekte, dybe vejtrækning kan vi finde og mærke funktioner, der mere eller mindre har været ude af drift. Derfor er vejtrækningen grundlaget for al min undervisning.”

På Lises program i den nærmeste tid står en rejse med ægtemanden, Jens

Als-Andersen til Beijing, hvor Jens deltager som sejler i OL for handicappede. Vel hjemme igen vil hun blandt talrige andre aktiviteter forberede en ny udstilling af egne malerier efter succes med nylig debut-udstilling som billedkunstner på galleriet Art Corner i Roskilde. I efterårsmånederne drager hun og sangkollegerne Tina Schäfer og Pernille Dan på turné med Blast Sisters, og de glæder sig til blandt andet at kunne præsentere en række sange, Lise har komponeret til tekster af Johannes Møllehave.

På Katrinelund kan man også møde billedkunstneren Karin Stolt-Johansen. Hun har sin egen smukke og indbydende blomsterbutik på gården og er en af de faste kunstnere tilknyttet galleriet. (Åbningstider gårdbutik og galleri: Ons-fre. 12-18. Lør-søn. 12-16).

● Læs mere på www.dandanell.com

